

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. Spokojna 22, 74-300 Myślibórz,

☎ 095 747 28 71, 095 747 28 72, fax 095 747 25

www.pup.powiatmysliborski.pl e-mail: szmy@praca.gov.pl

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE MYŚLIBORSKIM
W 2008r.
RAPORT OPISOWY
(część diagnostyczna)**

Myślibórz 2009

SPIS TREŚCI

I	Wstęp.....	4
II	Analiza bezrobocia i ofert pracy w powiecie myśliborskim według zawodów (grup zawodów)	6
III	Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	16
IV	Analiza rankingu zawodów nadwyżkowych deficytowych, nadwyżkowych i równoważnych – interpretacja wyników.....	18
V	Wnioski.....	20
	Załączniki.....	
	➤ T-II/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie myśliborskim. Stan w końcu 2008r.,	
	➤ T-II/P-1a. Struktura bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie myśliborskim. Stan w końcu 2008 r.,	
	➤ T-II/P-2. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie myśliborskim w 2008r.,	
	➤ T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych, w powiecie myśliborskim w końcu 2008r.,	
	➤ T-II/P-3. Oferty pracy według zawodów w powiecie myśliborskim w 2008 r.,	
	➤ T-II/P-3a. Struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie myśliborskim w 2008r.,	
	➤ T-II/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie myśliborskim w 2008r.,	
	➤ T-II/P-5. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie myśliborskim w 2008 r.,	
	➤ T-II/P-9. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie myśliborskim w 2008 r.,	

- T-II/P-9a. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie myśliborskim w 2008r.,
- T-II/P-10. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie myśliborskim w 2008r. ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty,
- T-II/P-11. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie myśliborskim w 2008 r. ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty,

I WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem metodologicznym jest zaawansowanym aktywnym sposobem przeciwdziałania bezrobociu poprzez systematyczne badania rynku pracy zarówno w zakresie zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych cechach zawodowych i kwalifikacjach, jak również analizę rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy osób bezrobotnych (ze szczególnym naciskiem na skrupulatne ewidencjonowanie ich predyspozycji i cech zawodowych) z uwzględnieniem kierunków kształcenia przyszłych pracowników.

Zatem punkty zderzenia popytu na pracę z podażą siły roboczej, wsparte przewidywanym zapotrzebowaniem w określonych zawodach służy przewidywaniu tego popytu z kilkuletnim wyprzedzeniem. Umożliwia to automatyczne opiniowanie oraz ewentualne modyfikacje w zakresie szkolnictwa (programów nauczania w szkołach) celem dostosowania kierunków kształcenia do wyzwań, jakie stawia przed abiturientami i absolwentami ewoluujący w coraz szybszym tempie rynek pracy. To z kolei da możliwość niejako programowania poszczególnych grup zawodowych w przyszłości w taki sposób, by w krótkim czasie znalazły zatrudnienie, a podmioty zatrudniające miały zaspokojone potrzeby kadrowe w sposób coraz to bardziej pełny.

Dokonując niniejszego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie myśliborskim w 2008r.r. wykorzystano dane zgromadzonych w PUP w Myśliborzu dotyczących osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności (Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania Dz.U.Nr. 265 z 16.12.2004r.). Analizę (w części diagnostycznej) przeprowadzono na podstawie danych ze sprawozdania MPiPS – 01 (załączniki 2 ,3) zestawionych w tablicach załączonych do niniejszego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

W w/w tablicach brano pod uwagę następujące wskaźniki:

- $W_{n,1}^k$ – wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k
- $W_{s,1}^k$ – wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k

Ponadto za źródło informacji przyjęto półroczne i roczne raporty powiatowe „*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych za lata 2005, 2006, 2007 i 2008*”.

II ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY W POWIECIE WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Warto na wstępie przeanalizować strukturę poszczególnych grup bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Myśliborzu wg stanu w końcu 2008r. Poniższa tabela daje tego ilościowy i procentowy obraz:

Tabela 1. Struktura bezrobocia w powiecie myśliborskim w 2008r.

Grupa bezrobotnych	Liczba bezrobotnych	Odsetek w stosunku do ogółu bezrobotnych
Kobiety	1863	61,98%
Absolwenci (ogółem)	178	5,92%
Kobiety - absolwentki	121	4,03%
Osoby długotrwale bezrobotne	642	21,36%
Kobiety długotrwale bezrobotne	432	14,37%
Ogółem	3006	100%

*źródło: Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych 2005-2008

Powyższa tabela odzwierciedla stan, w którym kobiety zarejestrowane w PUP w Myśliborzu zarówno w stosunku do ogółu, jak i poszczególnych podgrup bezrobotnych stanowią zawsze zdecydowana większość. I pomimo wahań tych zmiennych i bardzo zauważalnej tendencji, że kobiety – zarówno te będące na rynku pracy już od jakiegoś czasu, jak i na rynek wkraczają – zwiększyły swoją aktywność w poszukiwaniu pracy, mają większą motywację i determinację w utrzymaniu jej, to jednak dalej stanowią większość w stosunku do grupy. Przedstawiono zatem dwie kategorie bezrobotnych będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Dane procentowe i ilościowe wykazują, iż wszelkie działania dotyczące obejmowania tych kobiet formami aktywnymi i standardowymi działaniami pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego nie rozwiązują głównych problemów bezrobocia. Absolwenci szkół częstokroć mają długotrwały problem ze znalezieniem stałej pracy. Zaś kobiety długotrwale bezrobotne mają ogromne problemy z powrotem na rynek pracy, ponieważ nie spełniają oczekiwań pracodawców (nie mają wykształcenia, doświadczenia zawodowego lub innych kwalifikacji), Są mało mobilne, mało dyspozycyjne albo ich sytuacja rodzinna uniemożliwia im znalezienie odpowiedniej dla siebie pracy. Te

niepokojące wielkości przekładają się na wskaźnik deficytu i nadwyżki zawodów oraz problemy z realizacją bieżących ofert. Jednakże zmniejsza się odsetek kobiet – w powolny sposób, a szczególnie kobiet długotrwale bezrobotnych .

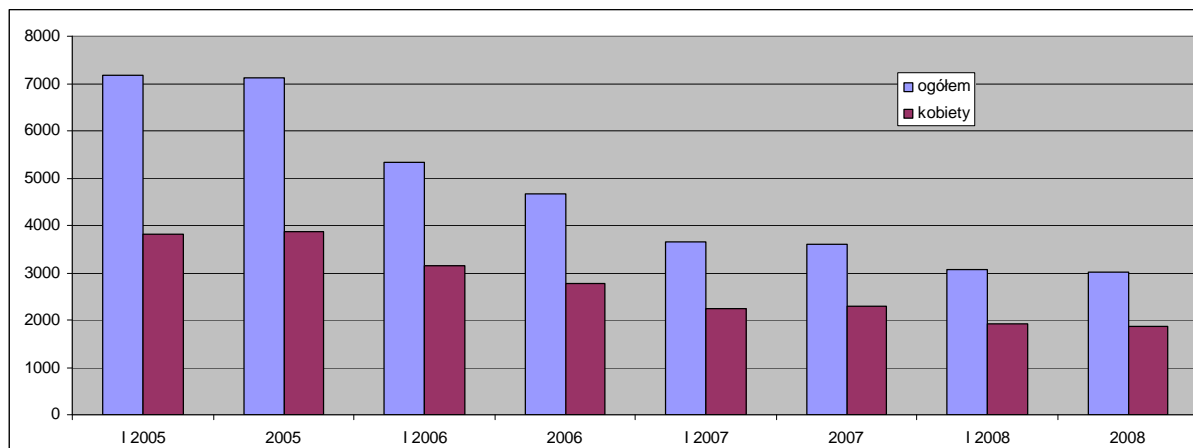
Tabela 2. Zmiany liczby bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet od 2005 w powiecie myśliborskim

	I 2005	2005	I 2006	2006	I 2007	2007	I 2008	2008
ogółem	7164	7118	5342	4655	3643	3601	3063	3006
kobiety	3803	3866	3136	2778	2246	2302	1909	1863

*źródło: dane statystyczne PUP Myślibórz za lata 2005 - 2008

W końcu 2008 roku w powiecie myśliborskim było zarejestrowanych **3006** osób, z czego **1863** stanowiły kobiety. Odsetek kobiet w stosunku do ogółu zarejestrowanych osób to niespełna **62%**. Kobiety w ponad połowie długotrwale bezrobotne. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych zmniejszyła się aż o **595** osób. Poniżej natomiast graficznie przedstawiono adekwatne dane od 2005r.:

Wykres 1. Zmiany liczby bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet od 2005 w powiecie myśliborskim

* źródło dane statystyczne PUP Myślibórz

W strukturze bezrobotnych największy odsetek stanowią osoby z następujących grup zawodowych:

- Sprzedawcy i demonstratorzy,

- Szwaczki i krawcy
- mechanicy,
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń,
- sprzątaczkę i robotnicy gospodarczy
- kucharze,
- pracownicy usług osobistych,
- robotnicy budowlani, murarze

Najmniejszy udział w strukturze bezrobotnych odnotowano wśród:

- kierowników dużych i średnich organizacji oraz kierownicy małych przedsiębiorstw,
- robotników zawodów precyzyjnych, ceramików, wytwórców wyrobów galanteryjnych, w poligrafii i pokrewnych
- sił zbrojnych,
- nauczycieli praktycznej nauki zawodu,
- specjalistów nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
- pracowników obrotu pieniężnego.*

*wyszczególniono wg grup zawodowych elementarnych

Wśród bezrobotnych znajdują się osoby posiadające konkretny zawód (specjalność), jak również osoby bez zawodu. W końcu 2008r. było **2397** osób poszukujących pracy w konkretnym zawodzie, a nieposiadających zawodu **609** osób. Liczba osób bezrobotnych w ostatnim roku zmniejszyła się aż o około **16,52** % w stosunku do roku poprzedniego.

Ogółem w 2008r. zgłoszonych zostało **3414** ofert pracy. Warto zaznaczyć, że zgłoszono tylko **133** ofert stricte w kategorii bez zawodu.

• **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy(grupa zawodowa nr 7)**

Grupa obejmująca **386** zawodów i specjalności. W końcu 2008 roku bezrobotnych wśród robotników przemysłowych i rzemieślników było **710**, z czego **213** to kobiety.

Tabela 3. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 7 wg zawodu:

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Szwaczka	87	86	22	126
2	Murarz	69	0	14	96

3	Ślusarz	73	1	14	50
4	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	43	0	8	8
5	Krawiec	42	41	10	2
6	Stolarz	29	3	3	83
7	Mechanik samochodów osobowych	28	1	5	5
8	Betoniarz, betoniarz – zbrojarz, zbrojarz	24	1	11	26
9	Obuwnik przemysłowy	24	23	10	0
10	Cukiernik	14	14	2	10

Jednakże są zawody, w których zgłaszane jest duże zapotrzebowanie, ale ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych jest zbyt mała, by te potrzeby zaspokoić:

- **Pozostali elektromonterzy – 45 ofert pracy**
- **Tapicer - 54 oferty pracy**
- **Spawacz ręczny gazowy - 25 ofert pracy.**

• **Technicy i inny średni personel (grupa zawodowa nr 3)**

W grupie techników i innego średniego personelu występuje **367** zawodów. W końcu 2008 roku bezrobotnych wśród tej grupy było **452** osoby, z czego przeważająca część – **295**osób to kobiety.

Tabela 4. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 3 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Asystent ekonomiczny	103	92	37	1
2	Technik mechanik	44	4	8	2
3	Technik rolnik	43	25	8	0
4	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	31	25	3	0
7	Organizator agrobiznesu	26	16	1	0
6	Pracownik administracyjny	23	22	3	110

9	Organizator usług gastronomicznych	22	13	0	1
5	Technik budownictwa	13	3	3	13
8	Technik hodowca zwierząt	11	4	5	0
10	Handlowiec	9	8	0	3
11	Technik informatyk	8	4	0	6
12	Księgowy	6	5	3	37

Zgłoszone miejsca pracy w zawodach tej grupy w **znaczącej** ilości to ponadto:

- Przedstawiciel handlowy – **18** ofert,
- Kontroler jakości wyrobów (artykuły przemysłowe) – **8** ofert,
- Nauczyciel – instruktor praktycznej nauki zawodu – **12** ofert pracy,
- Asystent bankowości - **10** ofert,
- Opiekun w domu pomocy społecznej – **12** ofert,
- Pracownik socjalny – **11** ofert pracy.

• **Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (grupa zawodowa nr 5)**

Zbiorowość ta składa się z **95** zawodów. W 2008 roku wśród pracowników usług osobistych i sprzedawców było **455** osób bezrobotnych w tym **415** kobiety.

Tabela 5. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 5 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Sprzedawca	261	247	64	219
2	Kucharz	92	86	29	32
3	Fryzjer	22	20	3	5
4	Kucharz małej gastronomii	27	17	3	4
5	Kelner	16	14	9	18
6	Sanitariusz szpitalny	6	6	1	0
7	Kosmetyczka	5	5	0	0
8	Bufetowy – barman	6	5	2	10
9	Siostra PCK	4	4	2	0

Warto również wspomnieć, iż liczną liczbę ofert pracy zgłoszono w zawodach:
Pracownik ochrony mienia i osób – **34** oferty pracy oraz opiekunka dziecięca – **40** ofert.

- **Pracownicy przy pracach prostych (grupa zawodowa nr 9)**

Grupa ta liczy **95** zawody. W 2008 roku bezrobotnych poszukujących pracy przy pracach prostych było **232** osoby, z czego **146** to kobiety.

Tabela 6. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 9 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	31	25	10	144
2	Robotnik budowlany	32	2	7	73
3	Sprzątaczką	36	36	18	74
4	Robotnik gospodarczy	27	18	10	185
5	Pomoc kuchenna	17	17	5	17
6	Robotnik placowy	13	6	4	11
7	Salowa	11	11	3	9
8	Dozorca	10	6	4	2
9	Pakowacz	8	6	2	26
10	Kopacz	8	0	3	0
11	Robotnik pomocniczy przy hodowli zwierząt	5	5	3	0
12	Pomocniczy robotnik polowy	5	1	4	0
13	Robotnik drogowy	5	1	1	8

Nie można pominąć ofert pracy w zawodzie:

pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 24 oferty

- **Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (grupa zawodowa nr 6)**

Ta grupa liczy **45** zawodów i specjalności. W 2008 roku bezrobotnych wśród rolników, ogrodników, leśników i rybaków było zarejestrowanych **128** osób, w tym **84** to kobiety.

Tabela 7. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 6 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Robotnik leśny	21	7	10	2
2	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	21	17	9	0
4	Rolnik pracujący na własne potrzeby	19	17	5	0
3	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	15	7	9	0
5	Drwal	7	0	4	4
6	Rolnik upraw polowych	7	6	2	0
7	Pozostali hodowcy zwierząt i pokrewni	7	5	6	1

Większą ilość ofert oprócz robotnika leśnego pozyskano w zawodzie **ogrodnik terenów zieleni** – **11** wolnych miejsc pracy.

- **Specjaliści (grupa zawodowa nr 2)**

W grupie specjalistów jest **452** zawodów i specjalności. W I półroczu 2008 roku bezrobotnych o najwyższych kwalifikacjach zawodowych zaliczanych do grupy specjalistów legitymujących się dyplomami najwyższych uczelni było **186** osób, z czego ponad połowa – **153** to kobiety.

Tabela 8. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 2 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Ekonomista	27	22	10	0
2	Specjalista administracji publicznej	11	11	3	5
3	Pedagog	9	8	0	1

4	Wychowawca w placówkach oświatowych	8	8	1	15
5	Położna	8	8	0	0
4	Socjolog	7	5	1	0
5	Pielęgniarka	6	6	0	0
6	Nauczyciel przedszkola	6	6	3	2
7	Pozostali specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania g. i. n.	5	3	0	0
8	Nauczyciel nauczania początkowego	4	4	2	0
9	Specjalista ochrony środowiska	3	3	0	1

Jednakże w grupie 2 częstokroć zgłasza się zapotrzebowanie w zawodach:

- Nauczyciel języka obcego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych – 10 ofert pracy,
- Pozostali specjaliści administracji publicznej – 5 ofert,
- Nauczyciel matematyki – 4 oferty,
- Nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych i nauczyciel matematyki – po 3 oferty.

• *Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (grupa zawodowa nr 8)*

Pośród **400** zawodów i specjalności w I półroczu 2008 roku zarejestrowanych bezrobotnych wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń było **126** osób, z czego **50** to kobiety.

Tabela 9. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 8 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Kierowca ciągnika rolniczego	22	0	9	0
2	Operator urządzeń do obróbki drewna	18	14	12	40

3	Kierowca samochodu osobowego	13	0	2	6
4	Kierowca samochodu ciężarowego	10	0	2	39
5	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna	9	6	3	5
6	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	8	8	4	0

Duża liczba wolnych miejsc pracy jest odnotowywana w zawodach:

- Monter mebli – 15 ofert,
- Operator obrabiarek sterowanych numerycznie – 12 miejsc pracy,
- Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek – 7 ofert pracy,
- Kierowca autobusu – 6,
- Kierowca wózków jezdniowych – 4 ofert.

○ *Pracownicy biurowi (grupa zawodowa nr 4)*

W grupie pracowników biurowych występuje **64** zawodów i specjalności. W 2008r. roku zarejestrowanych bezrobotnych w tej grupie było **79** osób, z czego **66** to kobiety.

Tabela 10. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 4 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	Pracownik biurowy	27	27	17	96
2	Magazynier	11	7	6	8
3	Kasjer handlowy	8	8	1	2
4	Asystent rachunkowości	6	6	4	0
5	Telefonistka	5	5	2	0
6	Recepcjonista	4	4	1	4

• *Siły zbrojne (grupa zawodowa nr 0)*

W grupie tej klasyfikowani są żołnierze zawodowi służby stałej i kontraktowej oraz żołnierze zasadniczej i nadterminowej służby wojskowej. Bezrobotnych żołnierzy zasadniczej

służby wojskowej w 2008r. było **6** osób w grupie **4** zawodów i specjalności. Ofert pracy w tej grupie nie zgłoszono.

- *Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (grupa zawodowa nr 1)*

Populacja ta składa się z **44** zawodów i specjalności. W 2008 roku w tej grupie zawodowej zarejestrowane były **3** osoby, w tym **1** kobieta . Zgłoszono **12** ofert pracy.

Tabela 11. Ilościowe ujęcie bezrobotnych oraz ofert pracy w grupie 1 wg zawodu

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni długotrwale	Liczba ofert pracy
1	kierownicy małego przedsiębiorstwa w przemyśle przetwórczym	1	0	0	3
2	kierownik działu osobowego i działów pokrewnych	1	0	0	0
4	Dyrektor generalny	0	0	0	1
5	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej	0	0	0	3
2	kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym	0	0	0	2

III RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

O sytuacji poszczególnych grup zawodowych świadczy nie tylko liczba bezrobotnych, ale też liczba zgłoszonych ofert pracy mówiąca o zapotrzebowaniu na dany zawód lub specjalność. Zestawienie ofert pracy zgłaszanych do urzędów z bezrobotnymi zarejestrowanymi w określonym zawodzie, pozwala na stwierdzenie czy dany zawód charakteryzuje się nadwyżką bezrobotnych czy deficytem rąk do pracy.

Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw.

- **zawodów „nadwyżkowych”**, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci proponowanych miejsc pracy/ofert pracy oraz
- **zawodów „deficytowych”**, w których liczba bezrobotnych i poszukujących pracy nie zaspakaja potrzeb pracodawców, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami.

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych oparto o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów ($W_{n,l}^k$).

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Nadal jednak niepokoi grupa osób nie posiadających zawodu wyuczonego 609 osoby.

Stanowi to niemal 16.91% ogółu bezrobotnych. Nie ulega wątpliwości, że jest to wartość niemała. Nie mniej jednak generuje dużą część osób z wykształceniem średnim ogólnym i absolwentów liceum profilowanych. Ci młodzi ludzie często podejmują naukę w szkołach wyższych i policealnych w systemie zaocznym, a w trakcie zarejestrowania w PUP podejmują staże, które w swoim założeniu mają im dać możliwość praktycznego zastosowania wiedzy ze studiów.

Tabela 12. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie myśliborskim na w 2008r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik
1	341902	asystent ekonomiczny	0,0065
2	341403	Organizator usług gastronomicznych	0,0159
3	311502	Technik mechanik	0,0168
4	241102	Ekonomista	0,0217
5	743304	Krawiec	0,0328
6	241915	Specjalista ds. Organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0526
7	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	0,0667
8	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,0676
9	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0769
10	723306	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,0964
11	512202	Kucharz małej gastronomii	0,0976
12	0	Bez zawodu	0,1024
13	721303	Blacharz samochodowy	0,1111
14	241990	pozostali specjaliści ds. Ekonomicznych i zarządzania g. i. n.	0,1176
15	233108	Nauczyciel nauczania początkowego	0,125
16	412102	Asystent rachunkowości	0,125
17	723390	Pozostali mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń	0,125
18	514102	Fryzjer	0,1429
19	933104	Robotnik magazynowy	0,1429
20	714101	Malarz budowlany	0,1481
21	222202	Inżynier technologii żywności	0,1667
22	223906	Promotor zdrowia	0,1667
23	915202	Dozorca	0,1765
24	342204	spedytor	0,1818
25	341501	Handlowiec	0,1875
26	232109	Nauczyciel języka polskiego	0,2
27	244104	Pedagog	0,2
28	513301	Opiekunka domowa	0,2
29	631102	Robotnik leśny	0,2
30	742207	Stolarz meblowy	0,2222

Tabela 13. Ranking zawodów deficytowych w powiecie myśliborskim na w 2008r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik
1	724290	Pozostali elektromonterzy	45
2	513102	Opiekunka dziecięca	40
3	921190	Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	38
4	828501	Monter mebli	35
5	741103	Rozbieracz-wykrywacz	13
6	247990	pozostali specjaliści administracji publicznej	11
7	742306	Tartacznik	11
8	712204	Zbrojarz	10,5
9	348202	Bibliotekarz	10
10	721403	Monter konstrukcji stalowych	10
11	232108	Nauczyciel języka obcego	9
12	341503	Przedstawiciel handlowy	9
13	743501	Krojczy	9
14	821107	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	7,3333
15	814101	Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	7
16	932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	6,8
17	914103	Robotnik gospodarczy	6,5385
18	343201	księgowy	6,1667
19	232110	Nauczyciel matematyki	6
20	712901	Konserwator budynków	5,5
21	722303	Szlifierz metali	5,5
22	123901	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej g. i. n.	5
23	232105	Nauczyciel geografii	5
24	522108	Sprzedawca w stacji paliw	5
25	721202	Spawacz ręczny gazowy	5
26	913204	Pomoc kuchenna	5
27	419101	Pracownik biurowy	4,7027
28	743703	Tapicer meblowy	4,5
29	816205	Palacz kotłów c. o. wodnych rusztowych	4,5
30	832201	Kierowca autobusu	4,5

Tabela 14. Zawody zrównoważone w powiecie myśliborskim w I półroczu 2008r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik
1	122401	Kierownik wewnętrznej działalności podstwowej w handlu	1
2	214908	Inżynier organizacji i planowania produkcji	1
3	214923	Specjalista BHP	1
4	223903	Fizjoterapeuta	1
5	233104	Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	1
6	235990	Pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy g. i. n.	1
7	342301	pośrednik pracy	1
8	343104	sekretarz asystent	1
9	414101	Listonosz	1
10	421301	Asystent usług pocztowych	1
11	522104	Ekspedient w punkcie usługowym	1
12	723102	Mechanik ciągników	1
13	742205	Stolarz galanterii drzewnej	1
14	916102	Ładowacz nieczystości stałych	1

IV ANALIZA RANKINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Tabele rozdziału III przedstawiają ranking zawodów nadwyżkowych, deficytowych i zrównoważonych myśliborskiego rynku pracy.

W grupie zawodów nadwyżkowych najwyższy wskaźnik dotyczy **asystenta ekonomicznego**. Tak wysoki wskaźnik nadwyżki wynika z dużej ilości osób z wykształceniem średnim ekonomicznym. A dla takich osób oferty pracy nie są zgłaszane. Częściej poszukiwani są ekonomiści z wykształceniem wyższym, a najlepiej z dużym doświadczeniem zawodowym. Zauważalną także staje się tendencja, iż coraz częściej osoby bezrobotne z konkretnym wykształceniem, często dobrym, wyższym rejestrując się w urzędzie pracy napotykać na problem ze znalezieniem pracy w swoim wyuczonym zawodzie.

Problemy ze znalezieniem odpowiedniego zatrudnienia mają też technicy wielu specjalizacji w branżach: informatycznej, produkcyjnej, przemysłu drzewnego i sektorze gastronomicznym. Tu bardzo wysoka pozycja zawodu **organizatora usług gastronomicznych oraz specjalisty organizacji usług gastronomicznych**. Duży problem mają osoby z wykształceniem wyższym (szczególnie **nauczycieli i pedagogów**) lub osoby z doświadczeniem zawodowym – fachowcy (**mechaników samochodów ciężarowych, osobowych maszyn przemysłowych, a także kucharzy czy krawców**), ale nie ze średnim wykształceniem.

W grupie zawodów deficytowych w rankingu przodują: **1. Elektromonterzy, 2. Opiekunka dziecięca, 3. Robotnik pomocniczy w rolnictwie i pokrewni**. Są to stanowiska w sektorze przemysłu i produkcji oraz w szkolnictwie. W 2008r. to takie właśnie przedsiębiorstwa najczęściej zgłaszają oferty pracy dla pracowników niższego szczebla. Pracodawcy napotykać na ogromne trudności związane z pozyskaniem nowych pracowników. Powodem tego są: niskie wynagrodzenia, migracja zarobkowa do krajów EOG, nadal palący problem „szarej strefy” na rynku pracy. Ale z drugiej strony są to oferty dla osób, które nie mają kwalifikacji zawodowych ani doświadczenia, ale borykają się z szeregiem problemów natury mentalnej (pochodzą ze środowisk wiejskich, są mało mobilne, często zagrożone wykluczeniem społecznych, cierpią na długotrwałe bezrobocie).

Dalej plasują się takie zawody jak: **monter mebli, rozbieracz – wykrawacz, tartacznik, zbrojarz, monter konstrukcji stalowych, operator maszyn**.

Nadal poszukiwani są **nauczyciele języków obcych oraz specjaliści administracji publicznej**.

Permanentny wzrost ofert pracy jest odwrotnie proporcjonalny do liczby osób zarejestrowanych w PUP w Myśliborzu. Największą grupą bezrobotnych i tak jest grupa bez zawodu, tj., **609** osób. Tym osobom w większości przedstawiane są oferty pracy subsydiowanej.

V. WNIOSKI

Ciągłe zmiany zachodzące na rynku pracy, pojawianie się nowych zawodów, a przede wszystkim rozwój techniki i informatyzacji, wymagają od osób starających się o pracę ciągle to nowych umiejętności i ciągłego dokształcania się. Zachodzi konieczność odpowiedniego doboru i dopasowania rodzaju kierunków kształcenia w szkołach do tych zawodów, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy. Celem jest dążenie do kształcenia głównie w tych zawodach, które są (lub będą) potrzebne na rynku pracy.

Aby określić listę takich zawodów tworzy się w Polsce Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych. Monitoring ten jest procesem obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Dokonujące się zmiany na rynku pracy wymuszają konieczność uczenia się przez całe życie. Człowiek nie jest w stanie zdobyć w szkole całej wiedzy i wszystkich umiejętności niezbędnych w pracy, a postęp w technice, technologii wytwarzania i organizacji pracy, wymagają ciągłego odnawiania wiedzy i kwalifikacji zawodowych.

Szkoły ponadgimnazjalne wypuszczają na lokalny rynek pracy osoby posiadające zawody: technik handlowiec, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik agrobiznesu, murarz, monter instalacji gazowych, ślusarz mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik, elektryk, piekarz, stolarz, krawiec, technik budownictwa, sprzedawca, kucharz małej gastronomii, fryzjer, mechanik-monter urządzeń i maszyn, cukiernik, monter-elektronik, technik mechanik, technik administracji, organizator usług gastronomicznych, monter urządzeń i instalacji sanitarnych, spedytor, organizator obsługi turystycznej, opiekunka środowiskowa, technik informatyk, organizator usług gastronomicznych.

Są to profesje, w których wymagane jest przede wszystkim doświadczenie zawodowe. Sam dyplom ukończenia tych kierunków jest niewystarczający, by otrzymać dobrą pracę.

Analizując strukturę zawodową osób uczących się i absolwentów według poziomu wykształcenia w latach 2006- 2008 można stwierdzić, iż najbardziej popularnym kierunkiem kształcenia w powiecie myśliborskim jest kierunek dający wykształcenie średnie ogólnokształcące i profilowane. Natomiast najliczniejszą grupą, która pozostaje w rejestrach urzędu pracy są absolwenci szkół zasadniczych zawodowych.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Myśliborzu w 2008r. zostało zgłoszonych 3414 ofert pracy. W porównaniu z 2007r. nastąpił nieznaczny spadek ofert pracy. Pracodawcy coraz częściej korzystają z usług agencji zatrudnienia, agencji pracy tymczasowej lub rekrutują poprzez wewnętrzne działy rekrutacji w firmach. Na podstawie analizy zgłoszenia wolnego miejsca zatrudnienia, można określić, jakie są oczekiwania pracodawców wobec przyszłych pracowników i co w zamian za to są w stanie zaproponować. Podczas zgłoszenia takiej oferty pracy, pracodawcy jednocześnie określają wymagania wobec potencjalnych pracowników. Na stanowiska związane z pracą biurową pracodawcy zazwyczaj potrzebują osób posiadających: wykształcenie wyższe, znajomość języka obcego, znajomość obsługi komputera, doświadczenie zawodowe, dyspozycyjność. Pracodawcy poszukujący pracowników do pracy fizycznej wymagają przede wszystkim wykształcenia zawodowego lub średniego kierunkowego, uprawnień o ile są one potrzebne do wykonywania zawodu, doświadczenia zawodowego, dyspozycyjności.

Porównując jednak kwalifikacje absolwentów szkół ponadgimnazjalnych powiatu myśliborskiego z faktycznym zapotrzebowaniem lokalnych pracodawców można stwierdzić, iż nie w pełni się one pokrywają. Na podstawie ofert pracy zgłaszanych w PUP w Myśliborzu wiemy, że do pracy poszukiwane są głównie osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe i praktykę zawodową. Należą do nich między innymi: murarz, sprzedawca, tapicer, stolarz, kucharz i ślusarz. Niestety szkoły w powiecie myśliborskim w niektórych z w/w zawodach wypuszczają, co roku zbyt mało absolwentów, a w innych nie kształcą w ogóle.

Pracodawcy w powiecie myśliborskim swoim potencjalnym pracownikom stawiają wysokie wymagania, a nie idzie za tym godziwa pensja. Niestety duża część osób bezrobotnych nie potrafi sprostać tym wymaganiom z powodu zbyt niskich kwalifikacji i braku doświadczenia zawodowego. Sytuacja taka sprawia, iż znaczna część bezrobotnych pozostaje bez pracy i niestety nie ma większych szans uzyskać jej na lokalnym rynku pracy. Rozwój technologii i informatyzacji sprawia, iż osobom o niskich kwalifikacjach, coraz trudniej będzie odnaleźć się na rynku pracy i spełnić wymagania pracodawców. Aby zapobiec

takiej sytuacji PUP w Myśliborzu stara się dokształcać osoby bezrobotne korzystając z różnych form, do których możemy zaliczyć staże, przygotowanie zawodowe i różnego rodzaju szkolenia.

Wysoki udział osób z wykształceniem średnim ekonomicznym lub wyższym ekonomicznym w szeregach osób bezrobotnych jest wynikiem braku doświadczenia zawodowego. Podobnie się ma branża mechaniczna – tu też potrzebne jest doświadczenie. Jednak to wcale nie oznacza, że nie ma zapotrzebowania na tego typu kwalifikacje.